

گفتگو درباره رویکرد تاریخی به جنگ

سره‌ار باقرزاده

رئیس هیئت آثار و ارزش‌های

دفاع مقدس ستاد کل نیروهای مسلح

اشاره:

آشنایی خوانندگان محترم با مراکز و سازمان‌هایی که به تاریخ جنگ اهتمام دارند، سبب گردید در شماره‌های پیشین، برخی از مراکز تحقیقاتی معرفی شوند، در این شماره به دلیل تمرکز بر موضوع تاریخ‌نگاری جنگ ایران و عراق، بیش‌تر رویکرد تاریخی و تلاش‌های بنیاد حفظ آثار در گفتگو با سردار باقرزاده رئیس محترم بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس مورد بحث قرار گرفته است.

فرصت را مغتنم شمرده مراتب سپاسگزاری فصلنامه از ایشان اعلام می‌شود. ان شاء الله در فرصت مناسبی برای معرفی بنیاد اقدام خواهد شد.

فصلنامه‌ی نگین: آیا در بنیاد یک رویکرد تاریخی به تاریخ و جنگ وجود دارد یا نه؟ اگر وجود دارد این رویکرد چه اختصاصاتی دارد و در این چارچوب چه تلاش‌هایی شده است؟

باقرزاده:

وقتی ما می‌گوییم تاریخ جامع، نشان می‌دهد بخشی از تاریخ نادیده گرفته شده که باید آن را احیاء کنیم بنابراین، باید بین آن تاریخ جامع و تاریخ استان‌ها یک نسبتی وجود داشته باشد

باقرزاده: بنده صحبت‌هایم را با کلام نورانی حضرت امیر المؤمنین آغاز می‌کنم که می‌فرمایند: "دوام الاعتبار یعدی الاستبصار و یثمر الازدجارت". یعنی تداوم عبرت‌ها باعث به وجود آمدن بصیرت و بینش می‌شود و این امر موجب کناره‌گیری انسان از عواملی است که باعث شکست می‌شود، خصوصاً شکست معنوی.

در حقیقت عبرت‌ها را باید از دل حوادث تاریخی بیرون کشید عبرت‌ها به ما کمک می‌کند که عوامل شکست معنوی جوامع را فراموش نکنیم و بینش لازم را به دست آوریم. عبرت از ماده عبور است، یعنی از ظاهر یک چیزی رسیدن به باطن آن، که خود این عبور فرآیند خاص خودش را دارد و تبعاً انسان باید از رخدادهای تاریخی به عنوان عامل مؤثر در عبرت‌گیری استفاده کند. در بنیاد، براساس این‌که در اساسنامه تصریح شده که ما برای تاریخ دفاع مقدس باید تلاش کنیم و حوادث و رخدادهای مختلف را مورد کنکاش قرار بدهیم این موضوع در دستور کار هست. البته مهم‌ترین دستوری بوده که به صورت خاص، مقام معظم رهبری، چهار سال پیش فرمودند «که ما تاریخ جامع دفاع مقدس نداریم، خوب است که فکری برای آن بشود.» به هر حال این کار در بنیاد متوقف بود تا سال گذشته که بنده خدمت دوستان رسیدم، ضمن گلایه از تأخیر در این قضیه، در جلسه‌ای موضوع را مورد تأکید قرار دادم و برادرها

باقرزاده

ما تاریخ جامع را یک پروژه ملی تلقی می‌کنیم، یعنی یک امر بسیار بزرگی است که باید در سطح مرکزیت کشور به انجام برسد.

همین منوال در حال پیش‌روی باشد واقعاً خطرناک است لذا برای این مسأله احساس تکلیف شد. بالاخره بحث آموزش یک ضرورت در کشور و همه‌ی دستگاه‌های فرهنگی به سهم خودشان دغدغه دارند؛ ما هم احساس کردیم که موضوع خاص دفاع مقدس را در متون درسی دانشگاهی به نوعی وارد کنیم کما این‌که در سطوح دبیرستان، راهنمایی و دبستان تلاش‌هایی با آموزش و پرورش انجام شده که درس‌هایی را خاص مباحث دفاع مقدس بگنجانیم. شناخت به هر حال خیلی اجمالی است و این لازم است که تفضیلی‌تر، تحلیلی و تحقیقی برای این قشری که به هر حال قشر تحصیلکرده‌ی کشور است و باید آگاه باشد باید زمینه‌سازی بشود، این کار دومی است که شروع شد.

یک حرکت سومی را شروع کردیم که البته زمان سردار افشار شروع و هم‌اکنون شتاب پیدا کرده، تدوین تاریخ جنگ استانها است یعنی هر استان سهم خود را در یک کار تحقیقی باید روشن بکند که در دفاع مقدس چه کار کرده، استان‌ها سهمشان متفاوت بوده بعضی از استان‌ها فعال‌تر بودند، یعنی حضور گسترده‌تری داشتند، بعضی‌ها مستقیماً با جنگ درگیر بودند بعضی‌ها در بخش پشتیبانی و اعزام نیرو صرفاً حضور داشتند، این‌که حماسه‌هایی که مردم آن استان خلق کردند اینها هم باید از نظر تاریخی ثبت و ضبط شود که الان در دستور کار ماست و بعضی از استان‌ها هم نوشتند ولی هنوز در مراحل پایانی و بررسی است که توسط بنیاد استان‌ها و مرکز سازماندهی شده است.

استان‌ها بر اساس اسناد و مدارکی که خودشان در اختیار دارند حتی اساتید و اهل فن که در استان خودشان جمع‌آوری و سازماندهی کردند و تلاش می‌کنند که گردآوری کنند و این کاری استانی و منطقه‌ای است و با تاریخ جامع دفاع مقدس ارتباطی ندارد چون تاریخ جامع کاری ملی است.

فصلنامه‌ی نگین: آیا در تاریخ جامع دفاع مقدس به تاریخ استان‌ها نیز توجه می‌شود؟

چون وقتی ما می‌گوییم تاریخ جامع، نشان می‌دهد بخشی از تاریخ نادیده گرفته شده که باید آن را احیاء کنیم بنابراین، باید

هم انصافاً همت کردند البته کلیات طرح را با هماهنگی سردار محسن رشید، که مسؤول این گروه هستند (در مؤسسه‌ی مطالعات سیاسی فرهنگی اندیشه‌ی ناب) مطرح شد و این بحث کلید خورده است و هم‌اکنون در حال تهیه‌ی مقدمات موضوع هستند. این، یکی از مطالبات به حق مقام معظم رهبری و همه‌ی مردم و همه‌ی دلسوختگان و دلبستگان به عرصه‌ی دفاع مقدس است. اما این همه‌ی بحث را در بر نمی‌گیرد یک دغدغه‌ی دیگری برای ما به وجود آمد که مباحث دفاع مقدس را در متن دانشگاه‌ها ببریم و براین اساس طرحی تهیه شد تحت عنوان «تدوین کتب ۱۰گانه‌ی جبران عقب‌ماندگی ۲۰۰ ساله‌ی ملت ایران در دفاع هشت ساله»، که یک طرح تحقیقاتی عظیمی بود. منتها در گردش‌کاری که خدمت مقام معظم رهبری تقدیم شد، ایشان فرمودند که کار با این شکل و قواره توفیقی نخواهند یافت. بهتر این است که از افراد دانشمند و مطلع دعوت به همکاری شود.

البته این طرح پس از کارشناسی‌های به‌عمل آمده، قرار بر این شد که تمام عناوین که قرار بود هر کدام کتاب شود یک کتاب جامع به صورت مجموعه‌ی مقالات با گرایش‌ها مختلف فلسفی، سیاسی و جامعه‌شناسی تبدیل شود که به‌عنوان کتاب درسی پایه در سطوح پایه دانشگاهی پس از تصویب شورای انقلاب فرهنگی به‌عنوان تاریخ فشرده‌ای از مباحث دفاع مقدس گنجانده شود. حالا در اولین گام شروع و آغاز آن هستیم.

فصلنامه نگین: علت این‌که در این موضوع به نتیجه رسیدید چه بود و چه چیزی باعث شد که احساس کنید چنین پروژه‌ای باید انجام شود؟

باقرزاده: این خلأ که متأسفانه الان در دانشگاه‌ها احساس می‌کنیم، به‌عنوان مثال دوستان در بنیاد شهید یک کار تحقیقاتی را در دانشگاه شهید بهشتی انجام دادند در مورد شخصیت‌های انقلاب و شهدایی که داشتیم، ببینند شناخت دانشجویان چقدر است؟ متأسفانه درصدی از دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی، شخصیت شهید بهشتی را نمی‌شناختند به‌عنوان مثال سؤال شده که ایشان در کجا شهید شدند؟ پاسخ دادند که در سینما رکس آبادان شهید شدند یا پرسیدند کتاب‌های شهید بهشتی را نام ببرید، پاسخ این بود که داستان راستان! که این متأسفانه نشان‌دهنده‌ی شناخت اجمالی از شخصیت‌های انقلاب و دفاع مقدس است و هرچه جلوتر حرکت می‌کنیم این شناخت رقیق‌تر می‌شود و اگر به

بین آن تاریخ جامع و تاریخ استان‌ها یک نسبتی وجود داشته باشد، چون تاریخ جنگ غیر از اینها که نیست در این استان‌ها زحمت کشیدند از پشتیبانی تا خط مقدم که فرزندشان آنجا شهید می‌شود تا این شهید در آن استان تشییع می‌شود، فرهنگی تولید می‌کند و براساس تولید فرهنگ نیروی انسانی بسیج می‌شود یعنی یک ساز و کارهایی است که بالاخره بخشی از تاریخ جنگ و تاریخ جامع جنگ همین است.

باقرزاده: ما تاریخ جامع را یک پروژه ملی تلقی می‌کنیم، یعنی یک امر بسیار بزرگی است که باید در سطح مرکزیت کشور به انجام برسد. به هر حال بنیاد مرکز با استفاده از همه‌ی منابع ملی به این منظور که محدودیتی نباید داشته باشیم برای تدوین این کتاب شاید ده‌ها جلد بشود این را باید محققین مشخص کنند که نهایتاً ما به کجا خواهیم رسید البته کمیته‌بندی‌هایی که شده تقریباً دورنما را مشخص کرده که کجا می‌خواهیم برویم.

اما این که آیا منابع استانی مورد استفاده قرار خواهد گرفت، این را باید در این مسیری که می‌رویم به تدریج به آن برسیم، یعنی قطعاً برخی از اسناد و مدارک در استان‌ها وجود دارد که بنده مطمئن هستم شاید بعضی از اسناد و مدارک و رخدادهای استفاده شود. فرض کنیم مثلاً در قضیه‌ی حمله به نیروگاه نکا که شاید مهم‌ترین حادثه‌ی مرتبط با جنگ بوده در سطح استان به دلیل آن تهاجمی که شد و دو سه بار حمله‌ای که انجام گرفت، می‌تواند به هر حال بعضی از آن اطلاعات منطقه مورد استناد قرار بگیرد و به نظر می‌رسد که برای تکمیل کار باید از منابع استان‌ها استفاده بشود. ولی چون هویت استان‌ها هر کدام برای خودش مهم است، به هر حال می‌خواهند یک کار مستقل انجام بدهند که ما از آن مراکز، موزه‌ی جنگ استانی را داریم، بحث مراکز فرهنگی دفاع مقدس تلقی می‌شود و می‌بایست استان، نقش خودش را در جنگ تبیین بکند.

این کاری است که الان ما در دستور کار داریم.

تاریخ جامع را من به این معنا که همه‌ی آن رخدادهایی که در طول دفاع مقدس ما داشتیم، با نگاه تحلیلی، توصیفی و مستند به اسناد و مدارک متقن باید جمع‌آوری بکنیم و مشخص شود که این حادثه‌ی بزرگ کشور ما چه بوده؟ البته بنده‌ی در جلسه‌ی اولی که برای این قضیه در داخل معاونت تحقیقات بنیاد تشکیل شد بر چند محور تأکید داشتند و باید بر تاریخ جامع محور باشند. یکی رخدادهای باید به صورت کلی بیان شود محور بعد شروع جنگ، به صورت خاص که حتی علل به وجود آمدن این قضیه و محور آخر تداوم، که به چه شکلی

جنگ این مدت طول کشید حالا نوع برخوردهایی که با این حادثه شد این‌ها نکاتی بود که مورد توجه بود البته من در یک بخش این مسأله را باز کردم، یعنی تأکید داشتم خدمت دوستان در رابطه با جنگ دو تارها کار کشور ما داشت: یکی این که "تسلیم محض و توأم با ذلت" و دیگری "مقاومت با عزت" که در این دو مورد مردم تکلیف کار را روشن کرده‌اند و بعد ملاحظاتی که در مباحث مربوط به این کار بود که ما باید چه ملاحظاتی را مورد توجه قرار بدهیم و تأکید به این بود که در این تاریخ که یک کار کاملاً علمی است باید به ابهامات و مجهولات پاسخ کامل داده بشود؛ هیچ نقطه‌ی مجهول و مکتومی را در پایان کار نداشته باشیم و تا مادامی که اسناد وجود دارد، نظریه‌پردازی نکنیم یعنی مستند به همان سند صحبت بشود. چون در بحث تحلیل، معمولاً محققین براساس آن دریافت‌های عقلی خودشان یک نظریه‌پردازی‌هایی می‌کنند که ممکن است شواهد و قراینی را هم ارایه بدهند ولی مادامی که یک سند به میان می‌آید، سند مبنای کار قرار می‌گیرد تأکید دیگری که بود در این کار گرایشات و سازمانی در تدوین این تاریخ است چرا که بین تمایلات سازمانی با نیاز ملی تفاوت وجود دارد و این هم به این علت گفتیم که اگر چنین وضعیتی به وجود بیاید پنج مشکل به وجود می‌آید که عبارتند از:

۱- به دلیل عدم واگذاری اسناد و مدارک در تحقیقات، یک نوع سد بایی به وجود می‌آید که دسترسی به اسناد و مدارک را غیرممکن می‌کند.

۲- با توجه به نرسیدن اسناد، محققین ناچار می‌شوند که به اسناد ضعیف متمسک بشوند که این خطر تحریف را به دنبال خواهد داشت.

۳- نوعی غلطیدن در مسایل جزئی و غالبی را ما ممکن است داشته باشیم که این هم خطری در تدوین این تاریخ است.

۴- نسبت به فلسفه‌ی اصلی عملیات‌های انجام شده، نوعی ناآگاهی و جهل ممکن است رخ دهد و به وجود آید، چون نمی‌شود انتزاعی برخورد کرد نسبت به عملیات‌ها، چرا که

باقرزاده

ما نگاهمان شاید تسامحی باشد و الا نگاه مقام معظم رهبری هم آن نگاه جامعیت بوده که در حقیقت همه آن ویژگی‌های یک اثر ماندگار مثل خود اصل دفاع مقدس را داشته باشیم و با آن شرایط خاص خودش.

حوزه هستیم:

۱- مشورت در زمینه‌ی مبانی کار.

۲- مشورت در مورد مکانیزم تدوین.

۳- مشورت و مصاحبه با بزرگان.

۴- مشورت در مورد شبهات پنهان و خاص یعنی باید‌ها و نباید‌های جنگ را حتی می‌شود یک بار بررسی کرد این‌ها عمده‌ی مسایلی بود که در آن مقطع مطرح بود و نهایتاً این‌که ما تاریخ را با انگیزه تسلط شخص یا گروه خاصی نمی‌نویسیم بلکه برای مسایل انقلاب و نظام و کشور این تاریخ را می‌نویسیم.

فصلنامه‌ی نگین: آیا قادر هستیم چیزی را بنویسیم که همه‌ی مسایل و مشکلاتی که شما گفتید حل بشود؟ و اگر این تاریخ را نوشتیم و همه‌ی نکاتی که شما گفتید در آن رعایت شد، این همان تاریخ جامعی است که انتظارش را داشتیم؟

باقرزاده: ما اگر ننویسیم، دیگران هم نمی‌توانند بنویسند و امر بر نوشتن است، منتهای مراتب دو سه تا نکته هست، فکر می‌کنم که باید به آن تاکید شود:

یک مسأله این است با توجه به این‌که تاریخ از علوم منقول است اگر متقدمین ننویسند، قطعاً متاخرین دسترسی پیدا نخواهند کرد به این منابع. این‌که آیا این همه‌ی آن جامعیت را خواهد داشت، مسلماً کار، هیچ وقت بدون خطا نخواهد بود ولی باید یک تصویر کلی را ارایه دهیم، تصویر کلی خیلی کمک می‌کند.

در حوزه‌ی تاریخ که من فراموش کردم ذکر کنم طرح جدیدی را پایه گذاری کردیم به نام طرح «حدیث الحزیمه» یعنی روایت شکست. در حقیقت می‌خواهیم آن روی سکه را بررسی کنیم از زبان کسانی که در مقابل جمهوری اسلامی صف‌آرایی کرده بودند که اگر اینها بیان نکنند، فقط به‌عنوان این‌که کمک بشود به تاریخ و بشریت در آینده و از آن بهره‌برند. فکر می‌کنم کار خوبی است کسی که قدم‌های اولیه را برداشته است. ممکن است در آینده نقاط مبهم یا جذابی وجود داشته باشد که هنوز از نگاه ما مکتوم مانده، منتها ما جامعیت را در دو مسأله می‌دانیم:

۱- هیچ مسأله‌ای مکتوم نماند. مکتوم به این معنا که اساساً کشف نشده.

۲- هیچ مسأله‌ای مجهول نماند. مجهول به این معنا که پاسخ آن داده نشده باشد و در بستر زمان امکان‌پذیر بودن این جامعیت را خواهیم دید که مطلق نمی‌باشد. یعنی یک دوره‌ای

عملیات‌ها به هم پیوسته بوده و این‌ها هرکدامشان مؤثر در حرکت‌های بعدی بوده است.

۵- اختلاط اسناد ضعیف با اسناد و مدارک متقن، اینها تأثیراتی است که از قبل آن تمایلات سازمانی به وجود می‌آید و آسیب‌هایی است که از آن قضیه پیش می‌آید مسأله دیگری که تأکید در آن بوده که در این تاریخ توجه به آن شود پاسخ‌گویی به شبهاتی که در حال و آینده است و من در رأس آن سه موضوع را باقرزاده

در هر حال برای تدوین این تاریخ جامع نیاز به

اسناد است و هرچه اسناد کامل‌تر باشد یعنی

اینکه نهادها، اسناد موجود خود را برای تدوین

این تاریخ به ما بدهند ما تاریخ جامع‌تر و

کامل‌تری را بتوانیم ارائه دهیم.

تأکید کردم که دوستان در تاریخ جامع به آن توجه کنند:

۱- اصل عقلانیت در جنگ.

۲- شبهه ناسازگاری جمهوری اسلامی با قوانین بین‌المللی و عدم تمکین بین‌المللی با صلح و آتش‌بس.

۳- وجود اشکالات اجرایی در صحنه‌ی جنگ و عملیات‌های انجام شده

مسأله‌ی بعدی که باز خیلی مهم بود پاسخ‌گویی به مسأله‌ی مشروعیت دفاع مقدس بر اساس متون فقه‌اسلام بود و هم چنین لزوم بهره‌گیری از شیوه‌های نوین تاریخ‌نگاری در کشورهای غربی؛ که از آن تجربیات هم باید ما استفاده کنیم، بعد سخنان و مواضع امام در طول دفاع مقدس به‌عنوان اصولی ثابت و راهنمایی برای تحلیل رخدادها که این نکته‌ی بسیار مهمی است و ما باید در این تاریخ جامع به آن توجه کنیم، چرا که مبنای بسیار مستحکمی در مواضع ما و سخنرانی‌های امام بوده که نمی‌توان از آنها گذشت.

نکته‌ی دیگری که در تاریخ جامع مهم تلقی می‌شود این است که ما لازم نیست تمام جزئیات را بیان کنیم بلکه محورهایی که جامع و کامل به موضوع باشد کفایت می‌کند. ارتباط جنگ تحمیلی با رخدادهای معاصر در منطقه یا مسایل بین‌المللی مثل افغانستان، لبنان و... که بحث بود که در تاریخ جامع مطرح شود.

در این عرصه تأکید شده که ناگزیر از مشورت کردن با چهار

کاری می‌کنیم به تناسب این دوره، ولی ممکن است آن دوره‌ای که این کار تمام شد باز ما به یک کار مجدد نیاز داشته باشیم. **فصلنامه‌ی نگین:** آیا ما نویسندگان بزرگ داریم برای نگارش این تاریخ جامع و فراگیر یا نه؟ آیا تمهیدات نظری و پیش‌بینی شده است و متدولوژی وجود دارد با این مشکلات چه می‌کنید؟

باقرزاده: به هر حال به هر میزان که می‌شود در توانمان هست باید ما اقدام کنیم البته شاید تعبیر تاریخ جامع یک تعبیر مسامحه‌ای باشد و از روی تسامح بیان شده باشد.

فصلنامه‌ی نگین: یک وجه تاریخ جامع، حل شدن دوگانگی بین ارتش و سپاه است که باعث می‌شود تاریخ، تاریخ یک نظام باشد نه سازمان خاصی من معتقدم که مقام معظم رهبری با اشرافی که بر ادبیات و تاریخ و این حوزه دارند بیش از همه این موضوع برایشون روشن است که ما قادر به تدوین تاریخ جامع به آن اعتبار که همه چیز نوشته شود و همه مجهولات را پاسخ بدهیم نیستیم ولی باید یک چیز بنویسیم که این قدر نقض نداشته باشد و این قدر دوگانگی و تناقض نداشته باشد.

باقرزاده: ما نگاهمون شاید تسامحی باشد و الا نگاه مقام معظم رهبری همان نگاه جامعیت بوده که در حقیقت همه آن ویژگی‌های یک اثر ماندگار مثل خود اصل دفاع مقدس را داشته باشیم و با آن شرایط خاص خودش. در این مسأله ما منابع و اسناد مدارک را در بنیاد که در حدود هفت صد هزار سند است گردآوری و آرشیو ملی دفاع مقدس را در این جا پایه‌گذاری کردیم.

فصلنامه‌ی نگین: آیا اسنادی واقعی و به جای مانده از زمان جنگ از طرف سپاه و ارتش در بنیاد موجود هست؟ چون خودتون هم می‌دانید که بنیاد متأخر از جنگ است و آیا چیزی هست که به محققین داده شود برای انجام تحقیقات؟

باقرزاده: حدودی از اسناد به صورت مشترک در اختیار بنیاد قرار گرفته و حدودی هم به ارث رسیده از سازمان تبلیغات جنگ است که در بنیاد موجود می‌باشد و امکاناتی هم داریم برای محققین؛ کتابخانه‌ای در حد رفیع نیاز محققین هست و در استان‌ها هم در دستور کار هست که توسعه بدهیم و بعضی از استانها هم کتابخانه‌های تخصصی وجود دارد. منتها در مرکز خیلی از کتاب‌های نایاب و کمیاب گردآوری شده و در دسترس هست ولی من اعتقادم به همان حرکت است حرکتی که شروع می‌شود، به تدریج کمال پیدا می‌کند، از ابتدای هر کاری ممکن است یک نواقصی و اشکالاتی داشته باشد که

قطعاً در چاپ‌های بعدی باید به آن اشکالات پرداخته شود. این موضوع در تدوین دایره‌المعارف هم هست. دایره‌المعارف را که شروع کردیم به نوشتن و جلد اول آن هم تهیه و توزیع شده است، در این دایره‌المعارف هم همین بحث است که البته برادرها آمده بودند و خودشان را مقید کرده بودند که در ۸ جلد، نماد ۸ سال دفاع مقدس، به چاپ برسد که من این قید را برداشتم و گفتم معنا ندارد و شما محدودیتی ندارید بروید جلو، چون خیلی چیزهاست که باید گفته بشود. در بحث شهدا هم همین طور، مثلاً شهدا را فقط در بحث درجه و اینها محدود کرده بودند که گفتیم سقف درجه معنا ندارد و از این دست موارد؛ خیلی مسایل است که هنوز مشخص نیست بنده یک سندی دارم از امام که استفتایی بوده که خودمون کرده بودیم و تلفنی امام جواب دادند چرا که آن موقع امام مصلحت ندیده بودند کتباً پاسخ دهند. من این را فرستادم برای نشر حضرت امام (مؤسسه‌ی نشر) در بحث آزاده‌هایی بوده که در اسارت بودند که اونجا یک شرایط خاصی بود و فضایی ایجاد شده بود بعضی‌ها فکر می‌کردند باید تقیه بکنند بر اساس همین اصل به خودشان اجازه داده بودند بعضی از هم‌بندهای خودشون را لو بدهند که باعث دردسرهایی در آنجا شد و ما احساس خطر کردیم و از امام سؤال کردیم که آیا این تقیه و این کار جایز هست یا نیست؟ و یک روز از دفتر امام تماس گرفتند و گفتند که امام چنین پاسخی دادند: پاسخ کتبی صلاح نیست فقط یک جمله باید گفت: "برای حفظ اسلام و انقلاب باید در تمام موارد سخت‌ترین مصایب را تحمل کرد و تغییر مورد ندارد" طی تماسی که با مؤسسه نشر حضرت امام داشتیم و این جواب را فرستادم گفتند که این با مبانی فقهی حضرت امام و نظریات و آرای ایشان تطابق دارد که این خود نوعی سند است و منظور این است باید به سمت جلو حرکت کنیم و توقف نباید بکنیم در هر قضیه‌ای.

در هفته‌ی دفاع مقدس بنیاد تلاش کرده که ۱۱۰ عنوان را به چاپ رسانده و این کار بعد از تدبیر ۱۲ سال پیش مقام معظم رهبری که فرمودند: «کار اساسی این است که در هفته دفاع مقدس ناگهان یک صد عنوان کتاب به چاپ برسد» بالاخره گفتیم دستور آفاست که دوازده سال پیش فرمودند و فشاری گذاشته شد و بچه‌ها همت کردند در سراسر کشور و کتاب‌هایی خوب، نه فقط کمی، واقعاً یک میزری خیلی خوبی هم شد و الان حتی قرار بود ۱۱۰ عنوان کتاب تهیه کنند، بچه‌ها گفتند که ۱۲۰ عنوان آماده شده است.

قطعاً دسترسی به بعضی اسناد کار آسانی نیست ولی ما چون موضوع را یک طرح ملی می‌دانیم یعنی معتقدیم سپاه، ارتش، جهاد، بسیج و سایر سازمان‌ها و نهادها در این مسأله اشتراک نظر دارند یعنی چون بنا هم این است که این کار یک کار واحدی است برای یک کار ملی، چون بنیاد حفظ و آثار نقطه اشتراک همه‌ی این نهادهاست و این نهادها با بنیاد مرتبط هستند و مطمئن هستیم که ان‌شاءالله همکاری خواهند کرد و ما امیدواریم که بتوانیم این اسناد را فراهم کنیم.

فصلنامه نگین: پیشنهادی که ما داریم این است که یک مؤسسه‌ای، دانشکده‌ای، پژوهشکده‌ای تأسیس شود زیرا این کار مقدماتی از همین تاریخ جامع است.

باقرزاده: سال پیش این پیشنهاد را ارایه کردیم که گردش‌کاری هم صورت گرفته است تحت عنوان «دانشکده علوم و معارف دفاع مقدس» که این طرح قرار شد که مجدداً بحث شود چراکه در مرحله‌ی اول حمایت نشد.

اگر در بحث دفاع مقدس مباحث علمی نشود قطعاً در این مرحله آسیب خواهیم دید. بنیاد حدود ۱۰۰ عنوان کتاب را به صورت یک طرح ارایه داده که تا مقطع دکترای هر کدام از کتاب‌ها ۲ تا ۳ واحد درسی تلقی می‌شود در حقیقت این عالی‌ترین کرسی علمی پیرامون دفاع مقدس در کشور خواهد بود که هر کسی در هر جای جهان بخواهد تحقیقی در مورد دفاع مقدس داشته باشد در این دانشکده به آن منابع خود دست می‌یابد. و این‌ها می‌شوند مروجین و مبلغین اصلی فرهنگ دفاع مقدس در تمام ارکان و سطوح در هر جایی. که با اهتمام سردار غلامعلی رشید اقداماتی انجام شده که ایشان برای فعالیت بیشتر در این زمینه همکاری‌ها و تلاش‌های گسترده‌ای در راه کمک به ما انجام داده‌اند در هر حال برای تدوین این تاریخ جامع نیاز به اسناد است و هرچه اسناد کامل‌تر باشد یعنی این‌که نهادها، اسناد موجود خود را برای تدوین این تاریخ به ما بدهند ما تاریخ جامع‌تر و کامل‌تری را بتوانیم ارایه دهیم.